

Självtest vid warfarinbehandling

Fastställd av Hälso- och sjukvårdsdirektören (HS 2018–00054) februari 2020 giltigt till mars 2022
Utarbetad av dåvarande Sektorsrådet för laboratoriemedicin

Syfte

Att möjliggöra ökad användning av PK/INR-självtestning/egendosering för lämpliga patienter som behandlas med warfarin.

Bakgrund

Patienter med mekaniska hjärtklaffar, förmaksflimmer och vissa patienter som har drabbats av venös tromboembolism står på tillsvidarebehandling med antikoagulantia. Det finns ett antal patienter där behandling med antikoagulantia i form av NOAK (nya orala antikoagulantia) är kontraindicerad eller av annan orsak olämplig. Dessa patienter behandlas med warfarin som kräver regelbunden provtagning för att kunna ge patienten rätt dosering. Självtestning respektive egendosering av warfarin innebär en mer individualiserad warfarinbehandling samt kan förbättra livskvaliteten för patienterna och kräva mindre resurser av sjukvården.

Behandling

De patientgrupper som bör prioriteras för utbildning i självtestning och/eller egendosering är framförallt barn, patienter med mekanisk klaff eller med diagnos där NOAK saknar indikation. Med den utrustning som är tillgänglig på marknaden idag finns det ett fåtal tillstånd som omöjliggör pålitliga mätresultat, varför patienter med lupus antikoagulans och högt/lågt EVF inte är lämpliga för självtestning.

Då självtest/egenvård vid warfarinbehandling innebär en betydande utbildningsinsats är det inte att rekommendera för patienter där behandlingstiden är begränsad. För att kunna använda sig av självtestning och egendosering är det också viktigt att patienten kan ta till sig information samt klarar det tekniska handhavandet. Patienter med demenssjukdom bedöms således ej vara lämpliga för självtest/egenvård.

Patienter som är aktuella för självtest/egendosering behöver genomgå en utbildning i koagulationskunskap, provtagningsteknik och egenvård. För att initiera utbildningsprocessen remitteras aktuella patienter av behandlingsansvarig läkare till den AK-mottagning de tillhör, och AK-mottagningen i fråga remitterar vidare till närliggande utbildningsenhet, en i varje nämndområde i VGR. Behandlingsansvarig läkare kan finnas både i primärvården och på sjukhusen.

Ansvaret för att rekvirera provtagningsapparaten ligger på respektive utbildningsenhet som också förskriver förbrukningsartiklar (lansetter och stickor). Efter genomgången utbildning övergår ansvaret för dosering samt förskrivning av förbrukningsartiklar till ordinarie AK-mottagning. Behandlingsansvarig läkare ansvarar för förskrivning av läkemedel och omvärdering av indikation. Patienten kan vända sig till ordinarie AK-mottagning för rådgivning efter utbildningstiden. Utbildningsenheten finns tillgänglig för rådgivning gällande handhavandet av apparaturen, för sjukvårdspersonal även efter utbildningstiden.

Bedömningen om patienten är lämplig sker fortlöpande under hela utbildningsprocessen. För att bli godkänd för fortsatt självtestning/egendosering krävs minst 3 godkända dubbelprov av PK/INR (samtidigt prov med egen mätare och provtagning med analys på ackrediterat laboratorium).

Vårdprocess - vårdnivå

Patientansvarig läkare

- Bedömer vilka patienter som är lämpliga för självtest/egendosering och remitterar dem till respektive AK-mottagning

Ordinarie AK-mottagning

- Remittera vidare aktuella patienter till respektive utbildningsenhet
- Stöd och råd vid självtest/egendosering efter avslutad utbildning
- Dosering efter självtestning
- Uppföljning minst en gång per år inklusive dubbelprov av PK/INR för att säkerställa pålitliga mätresultat
- Övertar ansvaret för förskrivning av förbrukningsmaterial efter slutförd utbildning

Utbildningsenheten

- Rekvirerar provtagningsapparat
- Ansvarar av förskrivning av hjälpmedel (teststickor och lansetter) tills ansvaret övergår till ordinarie AK-mottagning
- Ansvarar för utbildning i koagulationskunskap, provtagning och egenvård
- Ansvarar för att patienten har uppfyllt utbildningsmålen, innan patienten återgår till ordinarie AK-mottagning
- Finns tillgänglig för rådgivning gällande handhavandet av apparaturen för patienter och sjukvårdspersonal även efter utbildningstiden.

Uppföljning av denna riktlinje

Uppföljning av kvaliteten på självtestningsutrustningen sker genom årlig avstämning, då nytt dubbelprov tas för kvalitetssäkring. Genomgång av prov-värden och dosering sker minst en gång per år för de patienter som har eget ansvar för dosering av warfarin. Ansvaret för denna uppföljning ligger på patientens ordinarie AK-mottagning.

Innehållsansvarig

Valerie Bockisch, överläkare, medicin Östra/Sahlgrenska Universitetssjukhuset